

Gedenkboekje
St. Jozefkerk - Kaatsheuvel

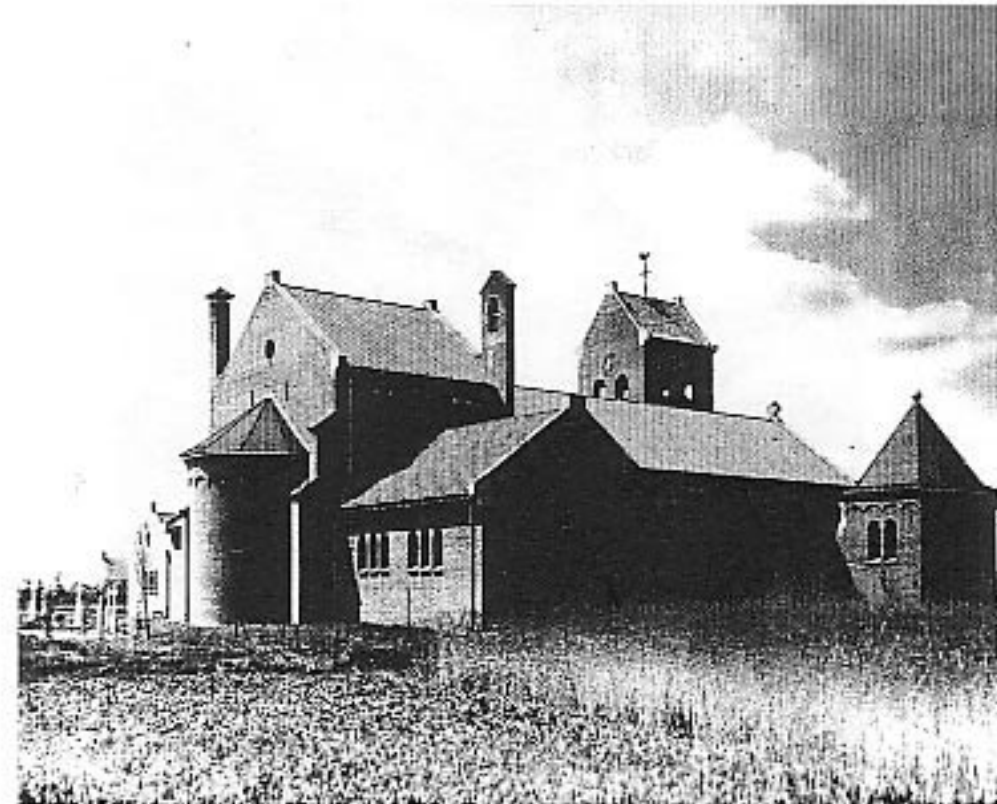
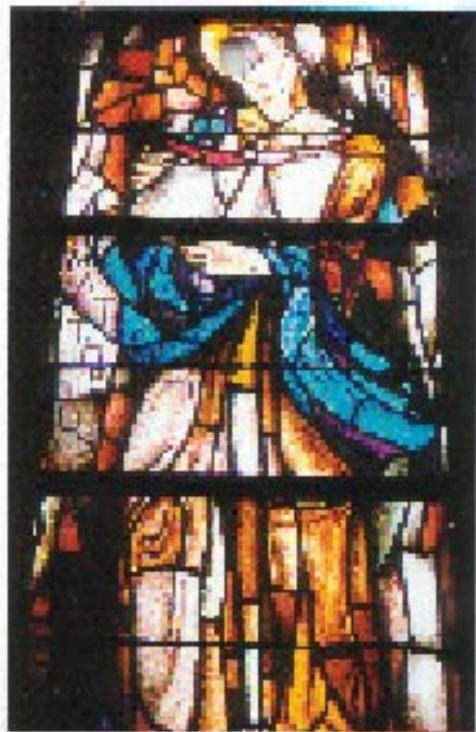
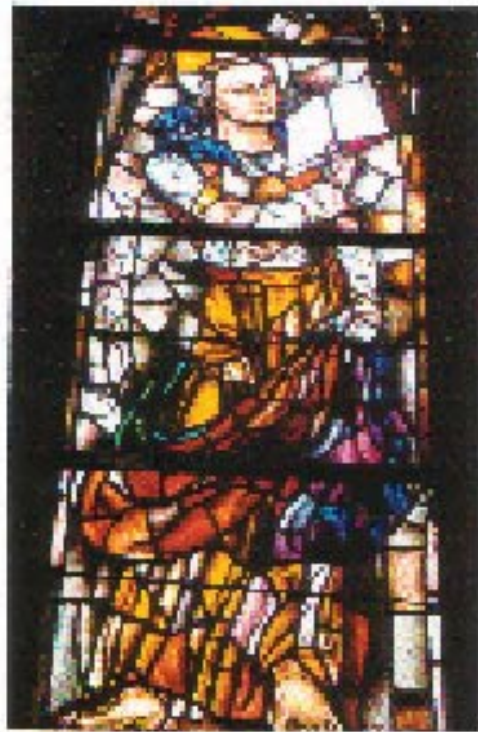
1936 - 2005

St.Jozefparochie

Het ontstaan.

In 1928 verzoekt het kerkbestuur van de St.Jansparochie de bisschop van 's-Hertogenbosch om een terrein aan te mogen kopen langs de provinciale weg Waalwijk-Tilburg, dat zeer geschikt is voor "ene eventuele latere oprichting van een nieuwe parochie". Het is twee hectare groot en de koopsom is f 10.000.(f 0,50 per vierkante meter)

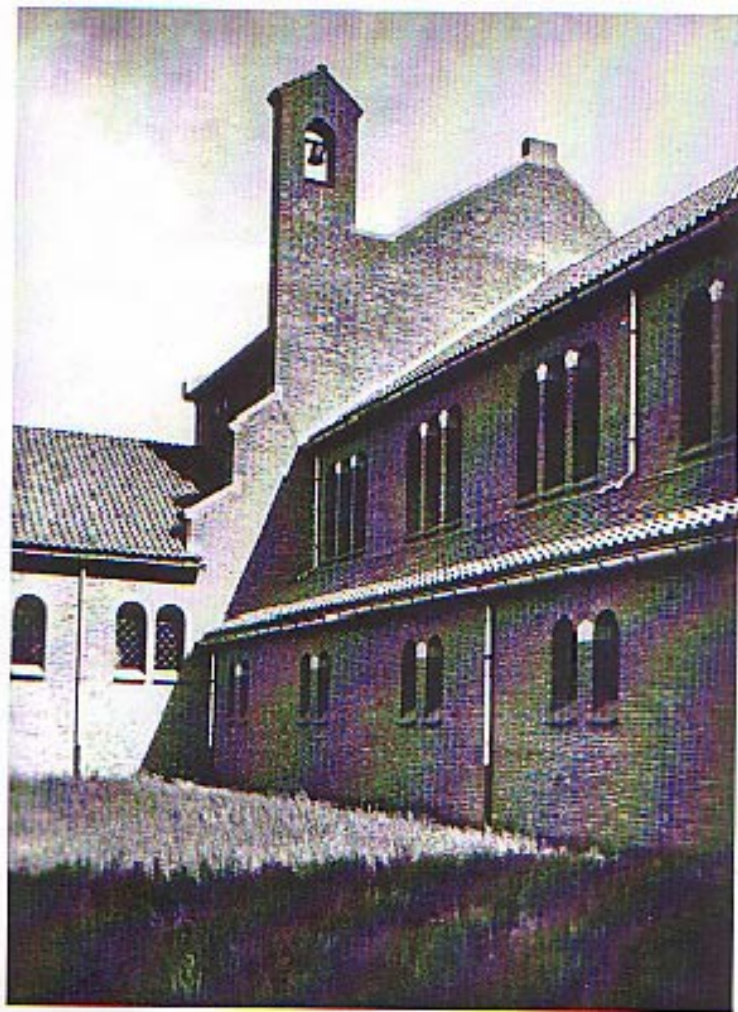
Het was niet zo vreemd dat aan een nieuwe parochie in het oostelijk deel van Kaatshuvel gedacht werd. In 1921 waren in de Leo XIII straat en Mgr. Völkerstraat een groot aantal gemeentewoningen gerealiseerd, voor de begrippen van toen een hele woonwijk. Tevens kwam men hiermee de bewoners van de van Haestrechtstraat en het Hoekje tegemoet, die tot dan toe aangewezen waren op de St.Janskerk.

kerk in het korenveld

De bisschop stemde in met de aankoop van de grond "mits er geen geldopname voor nodig is". Vier weken later echter adviseerde het bisdom van de koop af te zien daar "wij toen meenden, dat bedoeld werd de rechte weg van Kaatsheuvel naar Loon op Zand in de buurt van het zogenaamde "Rode Dorp", ongeveer ter plaatse waar de nieuwe jongensschool gebouwd gaat worden. Maar ons is echter duidelijk geworden, dat het wellicht reeds aangekochte terrein gelegen is in de nabijheid van de molen aan de weg "Waalwijk-Tilburg". Om deze reden besloot het kerkbestuur van dit plan af te zien. Enige jaren later kwamen voor dit doel gronden beschikbaar aan het Wilhelminaplein.

Met de te bouwen school werd bedoeld de St. Bernardusschool aan dit plein, die in november 1929 in gebruik is genomen.

De oprichting van een eigen parochie

Het definitieve besluit tot oprichting van de nieuwe parochie is openbaar gemaakt op 16 september 1934 door:

Mgr. Diepen, bisschop van 's-Hertogenbosch.

Als reden wordt genoemd: "De grote uitbreiding uwer parochie maakt het voor de waarneming der behoorlijke zielzorg noodzakelijk een aanzienlijk deel van haar grondgebied af te scheiden en tot een nieuwe zelfstandige parochie te verheffen". "De nieuwe parochie zal de naam dragen van "St. Jozefparochie". "Haar patroon zal blijven de H. Johannes de Doper".

"Wij benoemen bij deze tot pastoor der parochie van de H. Jozef (Tramlaan) te Kaatsheuvel de Zeereerw. Heer Franciscus, Josephus, Cornelis, Johannes de Klijn en voor de eerste keer rechtstreeks tot kerkmeesters in alfabetische volgorde de heren Martinus Didden, Adrianus de Kort, Joannes Maas en Henricus van Woensel"

De grens van de parochie werd bepaald "vanaf de parochie Besoyen, gemeente Waalwijk, langs de provinciale weg tot de kom van Sprang, vandaar in westelijke richting tot het Kaatsheuvelsepad, dit te volgen tot aan de Loonschendijk, deze te volgen in oostelijke richting tot de Oude Omdraaier, vervolgens in zuidwestelijke richting naar het Wilhelminaplein, van daar door de Mgr. Völkerstraat tot aan de Julianastraat, deze te volgen tot de Gasthuisstraat, dan in oostelijke richting tot aan de Heikant, deze te volgen tot aan de parochiegrens van Loon op Zand".

Op 1 oktober, twee weken na het bisschoppelijk schrijven, deelt pastoor de Klijn tijdens de eerste vergadering van het kerkbestuur mee dat hij het architectenbureau de Bever uit Eindhoven opdracht heeft gegeven een ontwerp te maken voor kerk en pastorie.

Bijna een jaar later, op 21 september 1935, vindt de aanbesteding plaats. De firma Wortel en Buijsing werd de bouw gegund voor de prijs van f 72.500! In 1936 op 13 april, nauwelijks zeven maanden later, kon de kerk al ter bezichtiging worden opengesteld! Op 29 juni 1936 werd de kerk door Mgr. Diepen plechtig ingezegend.

Kroniek

De katholieken van Kaatsheuvel kerkten aanvankelijk "in een grote kamer van een boerenhuis op den Ketsheuvel". In 1736 werd een schuurkerk gebouwd op de plaats waar nu de tuin is van de pastorie in de Hoofdstraat. Een schuurkerk, de naam zegt het al, mocht geen uiterlijke kenmerken van een kerk hebben, "daar de protestanten bevrijd wilden blijven van het gezicht van een rooms katholiek bedehuis". In 1836 wordt de schuurkerk vervangen door een waterstaatskerk. Deze kerk was een ontwerp van ingenieurs van Rijkswaterstaat, vandaar de naam.

In 1913 is de huidige St.Janskerk in gebruik genomen. Ondanks dat deze dan op de St.Jan van Den Bosch na tot de grootste kerk van het bisdom gerekend werd, worden er 15 jaar later al serieuze pogingen ondernomen, om in het oostelijk deel van Kaatsheuvel een nieuwe parochie te stichten. Op 23 september 1934 wordt het bisschoppelijk schrijven over het stichten van de St.Jozefparochie en de benoeming van kapelaan de Klijn tot pastoor in de St.Janskerk "afgekondigd".

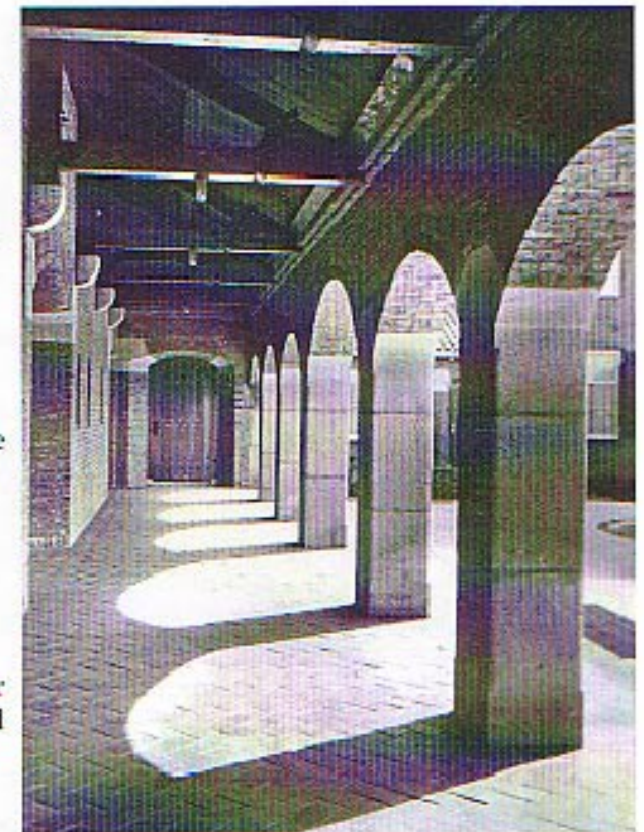
doop kapel

De grond voor de bouw van de kerk werd bouwpastoor de Klijn door de Vincentiusvereniging en de familie de Kort gratis aangeboden. Naast een aanzienlijke schenking van f. 20.000 door het kerkbestuur van de St.Jansparochie, zegde het bestuur tevens een jaarlijkse bijdrage van f. 1000 toe, kortom gunstige voorwaarden voor pastoor de Klijn om daarmee van start te gaan.

Met de bouw van de kerk werd in september 1935 begonnen. Op 22 november legde deken van den Brekel de eerste steen. In en rond het laatste weekend van juni 1936 vierde Kaatsheuvel oost feest.

Het "Nieuwsblad" van Kaatsheuvel vermeldt: "Heden Zaterdag 27 juni 1936 hield de eerste pastoor van de nieuwe parochiekerk zijn feestelijke intrede bij zijn volk. Het was een spontane uiting van sympathie, die sprak uit de alzijdige medewerking om de zeer eerbare heer de Klijn een hartelijk afscheid uit de oude parochie en tevens een nog hartelijker welkom in zijn nieuwe parochie te bereiden".

Op maandag 29 juni werd de kerk door Mgr. Diepen geconsacreerd. Pastoor de Klijn stelde daarbij zijn kerk: "onder bescherming van St.Jozef, de patroon van de arbeiders, die ook het grootste deel van zijn parochie vormt." Tevens vraagt de pastoor aan de bisschop te bidden: "dat zijn parochianen braaf en aanhankelijk hem zullen volgen". In het R.K.Bouwblad van 19 augustus 1937 wijdde architect B.J.Koldewey ruim aandacht aan de nieuwe kerk.

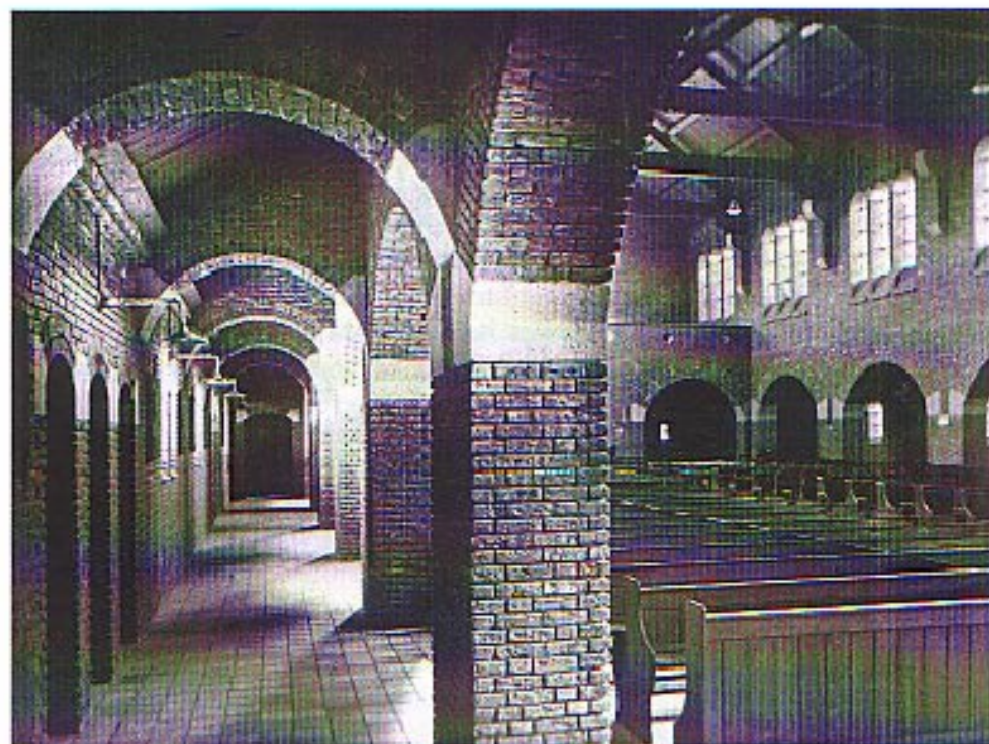
arcade voorzijde kerk

Enige citaten: "Als men van Waalwijk uit van de klei het zand intrekt en langs de hoofdweg in de richting Tilburg gaat, dan trekt, kort na Sprang, Kaatsheuvel onze aandacht en wel door het geprononceerde silhouet van de St.Jozefkerk. De grote hoofdvormen zijn karakteristiek en typerend ten aanzien van doel en materiaal. Venster- en poortopeningen staan in een voortreffelijke verhouding tot het wandvlak waarin zij zijn aangebracht. Met name het inwendige van deze kerk kenmerkt zich door schone rust".

Onlosmakelijk verbonden met pastoor de Klijn en de in augustus 1936 benoemde kapelaan Rietra was het sportpark, thans De Efteling. Het kerkbestuur van de St.Jansparochie kocht in 1933 vijf hectare heidegrond aan de Tramlaan om er een speeltuin en sportvelden te realiseren. In 1935 richtte deken van den Brekel een verzoek aan de bisschop om nog twee hectare grond voor dat doel te mogen aankopen "met de gegronde hoop, dat we onze mensen, onze jeugd vooral hierdoor te behoeden zullen tegen de gevaren van het zoeken van amusement buiten onze gemeente". Bij de ingebruikneming van het "R.K.Sport- en Wandelpark" meldde het landelijke dagblad "De Maasbode" op 20 mei 1935 onder meer: "Een schitterend complex, een sieraad voor Noord-Brabant". Onder leiding van het legendarische duo pastoor de Klijn en kapelaan Rietra zou het park met de enorme speeltuin uitgroeien tot een wijdvermaarde

priesterkoor

linker pilarengang

uitspanning. In 1950 ging "ons sportpark" over in "Natuurpark de Efteling". In 1955 werd het 40jarig priesterfeest gevierd van de stichter van de parochie pastoor de Klijn. Diens zilveren feest had in 1940 door de oorlogsomstandigheden geen doorgang kunnen vinden. De grote toewijding en de inzet van de pastoor voor zijn "St.Jozef" werden hierbij breed uitgemeten. Met name de realisering van een kleuter- en meisjesschool had de parochie meer eigenheid gegeven. Ook zijn steun aan het jeugdwerk en dat hij zich sterk gemaakt had voor het bejaardencomplex "Rosagaerde" werden daarbij aangehaald. Uit erkentelijkheid werd de jubilerende parochieherder een kruisweg in natuursteen aangeboden van de beeldhouwer Niels Steenbergen.

In 1959, na 25 jaar pastoraat, besloot pastoor de Klijn zijn ontslag bij de bisschop aan te vragen. Hij liet een bloeiende en hechte parochiegemeenschap na. De aalmoezenier van de arbeid in Nijmegen e.o., rector Simkens, zou hem opvolgen. Op 7 juni in dat jaar was de installatie van pastoor Simkens. In het najaar van 1959 werd het 25 jarig bestaan van de parochie groots gevierd. (gesticht in 1934) Na een lange voorbereiding en mobilisering van

velen trok op de bewuste dag een enorme allegorische optocht door de straten van de parochie. Alle wijken en verenigingen hadden wel een of meer wagens opgesierd, een bindmiddel voor de gemeenschap van de bovenste plank! Twee jaar later in 1961 vierde pastoor Simkens zijn 25 jarig priesterfeest. Het feestweekend werd geopend met het liturgisch spel "Het Paasmaal des Heren". Mensen uit de theaterwereld voerden het uit samen met jongeren en ouders met hun kinderen uit de parochie. De populariteit van de pastoor werd aantoonbaar vertaald in het cadeau van de parochianen, te weten een nieuw kerkorgel. Hiervoor was f 22.000 ingezameld, in die tijd een fors bedrag. De Efteling schonk het Davidsraam boven het nieuwe orgel en het kerkbestuur verving bij deze gelegenheid de in 1943 door de Duitsers geroofde Angelusklok.

Pastoor Simkens stimuleerde met grote daadkracht de initiatieven van de Stichting Jeugdbelangen. Deze stichting werd in 1962 opgericht met het doel "de belangen van de Katholieke jeugd in de parochie te bevorderen". Een jaar later al in 1963 kon het clubhuis "De Kinkenpolder" aan de Heikant in gebruik worden genomen.

orgel en Davidsraam

Ook het exterieur van de kerk had zijn volle aandacht. Zo verzorgde de kunstenaar Wim Suermondt verschillende opdrachten waaronder de inrichting van de Mariakapel en het monument op het kerkhof. Al in 1960 had kunstenaar Karel Spee op verzoek van de pastoor de traditionele kerststal vervangen door een meer eigentijdse. Een mijlpaal in de geschiedenis van de parochie was wel het drievoudige feest op 13 juni 1976. Pastoor Simkens vierde zijn 40 jarig priesterfeest en afscheidsfeest; tegelijk werd herdacht dat de kerk 40 jaar geleden in gebruik was genomen. De hoogtepunten van de dag waren de Eucharistieviering, waarin het eigene van de parochiegemeenschap heel treffend tot zijn recht kwam en de receptie, een receptie waar de jubilaris uitbundig geféteerd werd, maar waar ook de weemoed in doorklonk van zijn naderend vertrek.

De jaren 60 en 70 van de vorige eeuw waren boeiende jaren. De beleving, dat de kerk iets van bovenaf was, verloor terrein. Het concilie wilde het gezag en de inbreng van onderaf in evenwicht brengen. De periode van de bisschoppen Bekkers en Bluysen was van grote betekenis. Er ontstonden gespreks- en werkgroepen. De opbouw van de parochie kreeg een groot draagvlak, alles leek te lukken. Er gebeurde veel!

Op 15 augustus 1976 werd pastoor Koreman ingehaald. De nieuwe pastoor, een priester van Mill-Hill, kreeg de mooie taak de bloeiende parochiegemeenschap verder te leiden. Tijdens zijn pastoraat zou de parochie met de nieuwe wijk Loonsevaart uitgroeien tot ongeveer 3000 parochianen.

In 1986 maakte de parochie zich op voor het gouden feest. Met het appèl: "Zorg voor de medemens", streefde het jubileumcomité ernaar de dreigende vervlakking een halt toe te roepen. Voor de werkgroepen, waaronder het jongerenpastoraat, was dat een extra stimulans daar invulling aan te geven. Het cadeau aan de parochie bestond uit een nieuw altaar en vijf door parochianen geborduurde altaarkleden.

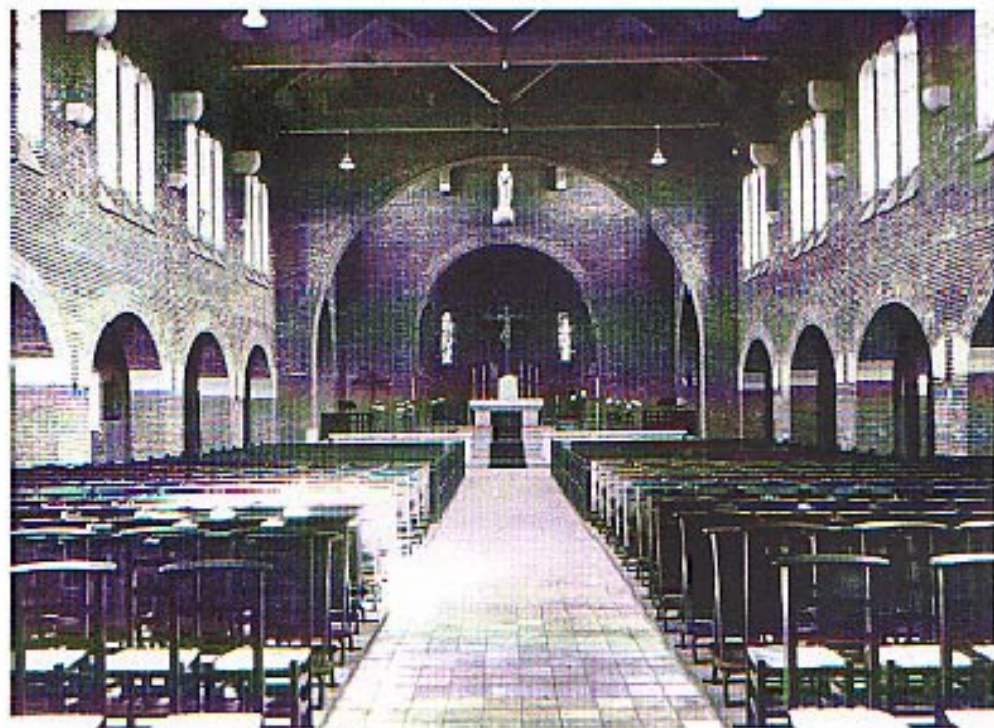
In 1996 waren er drie redenen om "Een feest voor ons allen" te vieren; te weten het 40 jarig priesterfeest van pastoor Koreman, diens 20 jarig pastoraat en 60 jaar St.Jozefkerk.

De jubileumjaren greep men telkens aan om middels een feest, elkaar te bevestigen en aan te sporen door te gaan met het mooie werk voor de gemeenschap. Ondanks dat ontkwam ook de St.Jozefparochie niet aan het maatschappelijk verschijnsel van ontkerkelijkheid en het daaruit voortvloeiende tekort aan man- en vrouwkracht.

Na 21 jaar pastoraat overleed in 1997 pastoor Koreman.

Tegen de verwachting in kreeg de parochie nog een eigen priester, pastoor Gelens; niet lang overigens, want kort na de fusie van de drie parochies tot één parochie Kaatsheuvel in 2002 aanvaardde pastoor Gelens een benoeming elders. Na diens vertrek nam pastoor Groos zijn taak over.

Na intensief overleg door het bestuur van de parochie Kaatsheuvel met de bisschop van 's-Hertogenbosch, Mgr. A.Hurkmans, werd op 2 maart 2004 in een goed bezette St.Jozefkerk door het bestuur het voor velen zeer ingrijpende besluit bekend gemaakt, dat in januari 2005 de St.Jozefkerk aan de eredienst onttrokken zou worden. Het laatste "bijezen zijn" was op 9 januari 2005 tijdens een afscheidsdienst in de kerk.

interieur van de kerk van achteren

De pastoraat

Pastoor de Klijn 1934-1959

Geboren te Raamsdonksveer 24 februari 1889. In 1934 bouwpastoor van de St.Jozefkerk. Op 2 augustus 1936 droeg Joseph van Beek, pater van de H.Familie, als eerste uit de nieuwe parochie, zijn eerste H.Mis op in de St.Jozefkerk.

Gedurende zijn 25 jarig pastoraat wordt in april 1949 een stichting gevormd tot oprichting van een kleuter- of bewaarschool. Al in 1950 kan "Kleuterbos" in gebruik worden genomen.

In datzelfde jaar wordt opgericht "de R.K.Stichting voor Lager Onderwijs St.Jozefparochie", dit met het doel een meisjesschool te bouwen. Tot dan gingen de meisjes van deze parochie, ook die uit "het Hoekske", in de Gasthuisstraat naar school.

Pastoor Simkens 1959-1976

Onder zijn leiding werd in 1962 de parochieraad geïnstalleerd en "de kerkbijdrage" ingesteld.

Bisschop Bluysen schreef bij het veertig jarig priesterfeest van deze pastoor: "De St.Jozefparochie heeft zich ontwikkeld tot een geheel eigen gemeenschap. Talrijk zijn de initiatieven, die vanuit de parochie naar voren zijn gekomen, niet alleen op religieus gebied, maar ook op vele andere terreinen. Dat de parochie zich zo ontwikkeld heeft, is voor een aanzienlijk deel aan hem te danken".

Deken van Berkel vatte het pastoraat van de priester Simkens toen samen met: "Hij was de ziel van de parochie en een herder die zijn schapen bij naam kende".

Pastoor Koreman 1976-1997

Ten tijde van zijn pastoraat werd de parochieraad omgezet in parochievergadering. Naast het parochiebestuur werd in verband met het toenmalige democratiseringsproces in de Nederlandse Kerkprovincie de parochievergadering opgericht. Het doel hiervan was om de vitaliteit in de parochie te bevorderen en een grotere draagkracht te creëren bij het vaststellen van beleid.

De doopkapel werd ingericht als dagkapel.

Bij het zestig jarig bestaan van de parochie in 1996 getuigde de pastoor: "Hier gelukkig te zijn", en sprak de hoop uit "nog lang gezond te blijven en hier nog een mooi aantal jaren bezig te zijn".

Pastoor Koreman overleed op 19 juni 1997.

Pastoor Gelens 1997-2002

Tijdens zijn pastoraat werd op 1 januari 2002 de parochie St.Jozef opgenomen in een groter verband: de gefuseerde parochie Kaatsheuvel, waarvan ook de parochie H.H.Martelaren van Gorkum en de St.Jansparochie deel uit maken.

Door de ontkerkelijkking, die ook de St.Jozefparochie trof, besepte pastoor Gelens dat samenwerking met de twee andere parochies noodzakelijk was. Hij stemde dan ook volledig in met de fusie.

Bij zijn afscheid vermeldde hij dat veel mensen zich aan hem gebonden hadden.

"Als je eenmaal de mensen voor je gewonnen hebt, kun je geen kwaad meer doen", was een van zijn geliefde uitspraken!

Pastoor Groos 2002-2005

Als leider van drie verschillende geloofsgemeenschappen kreeg deze pastoor de taak op zich om er een eenheid van te maken. Dank zij de medewerking van de vele vrijwilligers is hij erin geslaagd om tot een uitstekende samenwerking te komen. Onder zijn supervisie werd voor de voormalige parochie St.Jozef het harde besluit genomen om in nauw overleg met het bisdom de St.Jozefkerk per 1 januari 2005 aan de eredienst te onttrekken. Zowel materiële als pastorale motieven lagen hieraan ten grondslag.

Op 9 januari 2005 is er een plechtige afscheidsdienst gehouden in de St.Jozefkerk

David'sraam

Dit gedenkboekje wordt u aangeboden
als herinnering aan de St. Jozefkerk te Kaatsheuvel